

Program Fullmäktiges program för verksamhet som utförs av privata utförare

Sammanfattning

Fullmäktiges program för privata utförare.
Omfattning, ansvar och återrapportering samt medborgares rätt till insyn

Ansvarig
Ekonomichef

Program för verksamhet som utförs av privata utförare

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige inför varje mandatperiod anta ett program för privata utförare. Kommunstyrelsen och nämnderna inom sitt verksamhetsområde har ansvar för att se till att verksamheterna bedrivs enligt lagar och föreskrifter samt kommunens mål och riktlinjer. Vidare att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten drivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Detta gäller oavsett om verksamheten utförs i egen regi eller utförs av privata utförare. I ansvaret ingår att följa upp och kontrollera verksamheten.

Kommunstyrelsen har även ett särskilt ansvar för att leda, samordna och ha uppsikt över verksamheten i nämnder och kommunala företag. Uppsikten omfattar även verksamhet som lämnats över till privata utförare.

I kommunallagen står att

Kommuner, landsting och regioner

- ska kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare, och detta arbete ska vara strategiskt och systematiskt
- ska genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn
- ska se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare
- ska i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter bedrivs av privata utförare
- har en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan utförare

Definitioner

Kommunen är huvudman för flertalet välfärdstjänster och därigenom enligt lag ansvarig för att tillhandahålla tjänster med tillfredsställande kvalitet till kommunens invånare.

Kommunen är huvudman för alla sina angelägenheter oavsett vem som är utförare.

Med en privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet enligt 10 kap. 7 § KL. En privat utförare är en privat aktör utan kommunalt ägande. Exempel på privata utförare kan vara ideella föreningar, samfällighetsföreningar, viltvårdsområdesföreningar, fiskevårdsområdesföreningar, bostadsrättsföreningar, trossamfund, ekonomiska föreningar, handelsbolag, kommanditbolag, aktiebolag, stiftelser och privatpersoner.

Av kommunen ett helt- eller delägt kommunalt bolag, helt- eller delägd stiftelse samt helt- eller delägd förening som avses i 10 kap. 6 § KL är inte att betrakta som en privat utförare.

Undantag finns för fristående förskolor och skolor som är sina egna huvudmän då de är reglerade genom tillståndsgivning.

Fullmäktiges program

Programmet lägger fast omfattning, ansvar och återrapportering.

Programmets omfattning

Programmet omfattar all den verksamhet som kommunen upphandlar inom alla verksamhetsområden, exempelvis vård och omsorg, kultur och fritid, hälso- och sjukvård, gator och parker, fastighetsförvaltning, lokalvård, skolmåltider, kommunikationer och annan infrastruktur, administrativa tjänster m.m.

Formellt överlämnas verksamheten genom avtal, efter en offentlig upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) eller lagen om valfritetssystem (LOV). Andra upplåtelseformer kan förekomma så som partnerskap med civilsamhället.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor då denna verksamhet inte är upphandlad, utan är reglerad genom tillståndsgivning. Även utförare av personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken är undantagna. Ett helt- eller delägt kommunalt bolag, en stiftelse eller förening som avses i 10 kap. 6 § KL är inte att betrakta som en privat utförare och omfattas inte av programmet. Dessa omfattas istället av ägardirektiv och annan reglering som kommunfullmäktige fattat beslut om.

Styrprocessen

Programmet följer Sotenäs kommuns styr- och ledningssystem.

En utgångspunkt, för den uppföljning som ska utföras, är de mål som finns beslutade för de olika verksamheterna. I Sotenäs kommun fastställer kommunfullmäktige mål utifrån visionen och programförklaring 2019–2022. Årligen bryter sedan nämnderna ner dessa övergripande mål med styrande verksamhetsmål för verksamheten. Dessa mål utgör därför en grund för uppföljningen hos de kommunala men även de privata utförarna.

Organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en organisation och system/rutiner för upphandling och uppföljning av utförda tjänster. Detta ska ge allmänheten insyn i den del som utförs av privata utförare för kommunen.

I ansvaret ingår att utforma kommunövergripande regler och rutiner som inkluderas i kommunens övergripande styr och ledningssystem.

Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för att få med de krav och avtalsvillkor som är nödvändiga och tillämpliga i upphandlingen. Nämnderna har också ansvar för att uppföljning och insyn inom sina respektive verksamhetsområden. Den enskilda nämnden ska tillse att det finns en organisation för att arbeta med dessa frågor och att det finns framtagna regler och rutiner.

Upphandling och avtal

Varje nämnd ansvarar för uppföljning, kontroll och insyn ingår i de avtal, uppdragsbeskrivningar och överenskommelser som träffas med varje utförare.

Klagomålshantering

Utförare av kommunala angelägenheter ska ha ett system för att hantera klagomål, förslag och andra synpunkter. På begäran ska uppgifter från klagomålshantering delges kommunen.

Uppföljning och rapportering

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten enligt KL kap 10 § 8.

Nämnderna inklusive kommunstyrelsen ska inför varje verksamhetsår besluta om plan för uppföljning och internkontroll av sin verksamhet, oavsett driftsform. Som grund för planen ska en systematisk risk- och konsekvensanalys för verksamheten finnas.

Planen ska varje facknämnd med kommunfullmäktiges program som grund arbeta fram. Planen ska innehålla:

- En sammanfattande beskrivning av nämndens uppföljningsansvar
- Vilka verksamheter som berörs
- Vilka former av uppföljning som tillämpas
- Vem eller vilka som ansvarar för att genomföra uppföljningarna
- Särskilt beslutade uppföljningar under året
- Tidplan
- Former för återkoppling till nämnd, utförare och allmänhet

Åtterrapporering

Efter hand som utförda uppföljningar och kontroller är genomförda ska åtterrapporering ske till ansvarig nämnd, enligt planen för uppföljning och internkontroll.

En sammanställd rapport ska lämnas till kommunstyrelsen minst en gång om året, enligt kommunens styr och ledningssystem.

Årsrapport

Kommunstyrelsen sammanställer sin och nämndernas rapporter till en enda som lämnas till kommunfullmäktige och kommunens revisorer. Detta sker i enlighet med kommunens styr och ledningssystem.

Medborgares rätt till insyn

Omfattningen på uppföljning och insyn är olika beroende på verksamhetens art, graden av självbestämmande och vilken påverkan tjänsten har på medborgare/brukare. Rätten till insyn gäller endast kommunala angelägenheter och som har en tydlig koppling till avtalet, exempelvis:

- Uppgifter om levererad kvalitet
- Resultat och avvikelser
- Krav som ställts i upphandlingen av utförare